

İLİM ÖĞRENİN!*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِذَا تَرَكَ الْعَبْدُ الدُّعَاءَ لِلْوَالِدَيْنِ

فَإِنَّهُ يَنْقَطِعُ عَنْهُ الرِّزْقُ

(ك. فى التاريخ، والديلمى عن أنس)

RE. 39/1 (*İzâ tereke'l-abdü'd-duàe li'l-vâlideyni, feinnehû yenkatıu anhü'r-rizka.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Hep beraber bir salât u selâm okuyalım:

Allâhümme sallî alâââ... Seyyidinâââ... Muhammedini'n- nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâââ... Âlihîîî, ve sahbihîîî, ve sellim... (3 defa)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Cenâb-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri bizim Rasûlüllah'a olan muhabbetimizi artırsın... Onu bize çok sevdirdin...

a. Ana-Babaya Dua Etmenin Önemi

Deylemî Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

إِذَا تَرَكَ الْعَبْدُ الدُّعَاءَ لِلْوَالِدَيْنِ
فَإِنَّهُ يَنْقَطِعُ عَنْهُ الرِّزْقُ

(ك. فى التاريخ، والديلمى عن أنس)

RE. 39/1 (*İzâ tereke'l-abdü'd-duàe li'l-vâlideyni, feinnehû yenkatiu anhü'r-rizka.*)

(*İzâ tereke'l-abdü'd-duàe li'l-vâlideyni*) “Kul, anne ve babası için dua etmeyi terk ettiği zaman, (*feinnehû yenkatiu anhü'r-rizka*) ondan rızık kesilir.”

İnsan, ma'siyet işledikçe rızıkı azalır, rızıkı kesilir. Ma'siyetler rızıkı keser. Şimdi belki biz diyebiliriz ki:

“—Gavurlardan daha çok günahkâr yok ya... Ve bazı birçok günahkârlar var ki rızıkları da çok bol. Çok güzel yaşıyorlar, müreffeh yaşıyorlar?”

¹ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.482, no:45556; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.468, no:1614.

Ha bu rızık, mutlaka dünya rızıkı demek değil yani. Feyz denilen maneviyat rızıkıdır. Feyz-i ilahi denilen feyizden yani değirmene gelen suyun değirmeni döndürmesi için nasıl çarpması lazım. O su çarpmadıkça çark dönmüyor.

Binâen aleyh, kulda İslâmiyet'in gelişmesi için, feyz-i ilâhiyeye mazhar olmak şarttır. Kul bu mazhariyete anne babasına yaptığı dualar sebebiyle vasıl olur. Bu duaları kestiği vakitte, bunlardan da mahrum olarak kendisi feyz-i ilahiyeden mahrum olur. Onlara yapılan iyilikler, rızıkın artmasına nasıl sebep oluyorsa, kötülükler de böyle rızıkın kesilmesine sebep olur.

b. Müslüman Evlenince Şeytan Feryad Eder

Ebû Ya'lâ Câbir RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

إِذَا تَزَوَّجَ أَحَدُكُمْ عَجَّ شَيْطَانُهُ يَقُولُ
يَا وَيْلَهُ عَصَمَ ابْنِ آدَمَ مِنِّي ثَلَاثَ دِينِ هِ

(ع. عن جابر)

² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.309, no:1222; Ebû Hüreyre RA'dan. Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.37, no:2041; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.278, no:44454; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.470, no:1618.

RE. 39/2 (*İzâ tezevvece ehadüküm, acce şeytânühû, yekülû: Yâ veylehû. asame'bne âdeme minnî sülüse dînihî.*)

(*İzâ tezevvece ehadüküm*) “Sizden biri evlendiği zaman, (*acce şeytânühû*) onun şeytanı sesini yükseltir, (*yekülû*) ve şöyle der: (*Yâ veylehû. asame'bne âdeme minnî sülüse dînihî*) Eyvah, bu Ademoğlu dininin üçte birini benden korudu.”

Her insanın bir şeytanı var ya, adam evlenince insanın o şeytanı “Yandım!” diyerek bağırırmış. Çünkü bu adam evlenmek suretiyle benden dininin bir rivayette yarısını, bir rivayette üçte birini, bir rivayette üçte ikisini kurtardı.”

Yani yarısını hiç olmazsa kurtardın, yarısını da sen gayret et de dinini tamamıyla kurtar!

Demek ki evlenmemeklik şeytanın eline esaret oluyor, düşüş oluyor. Onun için;³

شِرَارُكُمْ عَزَابِكُمْ

(ع. طس. عد. عن أبي هريرة)

(*Şirâruküm uzzâbiküm*) [Şerhileriniz bekârlarınızdır.] buyrulmuştur. İmkân olduğu takdirde evlenmeyen bekârlar, eşrâr-ı ümmetten sayılmıştır.

³ Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.37, no:2042; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV,

s.375, no:4476; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.43; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ama bazen adamın sıhhati bozuktur, veyahut bakması imkânsızdır, bakacak durumda değildir. Tabii onun için evlenmek caiz de değildir. Kendisine bakamayan, çoluk çocuğuna bakamayacak durumda olan kimseler için, veyahut sıhhati müsait olmayan insanlar için, evlenmek zaten caiz değildir.

Vakti var, sıhhati de iyi, fakat evlenmemiş. Evlenmezse, o eşrâr-ı ümmettendir demişler. O evlenmeyen insan ne kadar sâlih de olsa, ârif, zâhid sofı da olsa, yine eşrâr-ı ümmettendir diye şârihler zikretmişler.

Onun için:

“—Adam bu devirde de evlenir mi gayri insan? Devir felaket devri.” der ya insan.

Sen devre bakma! Devir Adem’in devrinden beri bu devir döner durur. Sen kendi istikametini düzelt. Allah yolunda Allah’ın emrine, Peygamberin emrine imtisal et. Yardımcın Allah’tır, ötesine karışma!

Bak herif Londra’da yaşıyor, karısı, resmini çıkarmışlar gazetede, İngiliz’ken müslüman olmuş adam. İstedığı gibi örtünmüş, namazlı niyazlı...

Neler var!

c. Yeni Gelin İçin Bereket Duası

Taberânî ve İbn-i Asâkir Akîl ibn-i Ebû Tâlib RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:

إِذَا تَزَوَّجَ أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلْ لَهُ
بَارَكَ اللَّهُ لَكَ وَبَارَكَ عَلَيْكَ

(طب. كر. والحارث، عن عقيل بن أبي طالب)

RE. 39/3 (*İzâ tezevvece ehadüküm, felyekul lehû: Bâreke'llàhu leke, ve bâreke aleyke.*)

(*İzâ tezevvece ehadüküm*) “Sizden birisi evlendiği zaman, (*felyekul lehû*) ona şöyle desin: (*Bâreke'llàhü leke, ve bâreke aleyk*) Allah sana mübarek eylesin ve bereket ihsan eylesin!”

Aynı mevzuda başka bir hadis-i şerif... İbn-i Adiy Hz. Ömer RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

إِذَا تَزَوَّجَ أَحَدُكُمْ أَوْ اشْتَرَى جَارِيَةً
أَوْ فَرَسًا أَوْ خَادِمًا فَلْيَضَعْ يَدَهُ عَلَى
نَاصِيَتِهَا وَلْيَدْعُ بِالْبَرَكَةِ

(عد. عن عمر)

RE. 39/4 (*İzâ tezevvece ehadüküm, evi'şterâ câriyeten, ev feresen, ev hâdimen, felyeda'yedehû alâ nâsiyetihâ, felyed'ubi'l- bereketi.*)

⁴ İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.261; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.420, no:41658; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.469, no:1615.

(*İzâ tezevvece ehadüküm*) “Sizden birisi evlendiğinde, (*evi’şterâ câriyeten, ev feresen, ev hâdimen*) veya bir cariye, at veya hizmetçi satın aldığıında, (*felyeda’ yedehû alâ nâsiyetihâ*) elini onun alını üzerine koysun, (*felyed’u bi’l-bereketi*) ve bereketli olması için dua etsin.”

Mürşid-i Müteehhilîn (Evlenenleri İrşad) diye bir kitap yazmışlar. Onun içinde evlenme usulleri, kaideleri yazılıdır. Evlenen insanlar ne gibi muameleler yapmalı, neler etmeli, nelerden sakınmalı, o kitabın içerisinde mevcut.

“—Evlenen bir adam güveyi girecek, ilk gece gelinle beraber neler yapması lazım?”

Orada diyor ki:

“—Namazlarını kılınsınlar. Namazlarını kıldıktan sonra elini, şehadet parmağını gelin hanımının alına koysun, mübarek olması için dua okusun!” diyor.

Elini, ayağını yıkayıp da onun suyunu evin etrafına dökmeyi de söylemişler.

Yani gerek evlensin, gerek cariye alsın, gerek at alsın, hayvan alsın, yahut eve hizmetçi alsın; bu suretle elini bunların alına koysun, onlar için bereketle dua etsin!

Dua hatırıma geldi:

“—Yâ Rabbi! Bunun hayrını bana ihsan et, şerrinden beni muhafaza et. Benim hayrımı ona ihsan et, benim şerrinden onu muhafaza et.”

Yâni, “İkimiz de şerlerden korunalım, hayırlara nail olalım!” diyerekten dua etsin demişler.

O gece yapılan ibadet ile duaların da makbul olacağını söylerler, rivayet ederler. Yani o gece hayırlı bir gece demek. Hayırlı gece olmak dolayısıyla, dualar da ind-i ilahide makbul olduğundan, elini alınına koyar da böyle güzelce dua ederse, eh ind-i ilahide makbul olur, ikisi de birbirinden memnun ve mes’ud olarak yaşarlar.

ç. Kadınla Dini İçin Evlenen Kimse

Deylemî ve İbn-i Asâkir Abdullah ibn-i Abbas RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

إِذَا تَزَوَّجَ الرَّجُلُ الْمَرْأَةَ لِدِينِهَا وَجَمَالِهَا
كَانَ فِيهَا سِدًّا دُّمِنْ عَوَزٍ

(الشيرازى عن على؛ الشيرازى والديلمى عن ابن عباس)

RE. 39/5 (*İzâ tezevvece’r-racülü’l-mer’ete li-dînihâ ve cemâlihâ, kâne fîha sidâdün min avezin.*)

(*İzâ tezevvece’r-racülü’l-mer’ete li-dînihâ ve cemâlihâ*) “Adam bir kadınla dini ve güzelliği

⁵ Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.I, s.294, no:1158; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXXIII, s.294; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XVI, s.289, no:44520; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.II, s.472, no:1623.

için evlendiği zaman, (*kâne fîha sidâdün min avezin*) bunda onun için ihtiyaçtan kurtulma vardır. Yerinde bir iş yapmış olur.”

Evlenmek bahislerinde, insanların birçok emelleri vardır: Zengin olsun der, güzel de olsun der, biraz da şerefi, hasebi nesebi de yerinde olsun der. Bunlara tamah eder. Bir de dindarlık var, sofuluk. Şimdi sofuluk geriye kaydı. Evvela parası, sonra güzelliği, sonra şerefi nesebi, ondan sonra dindarlığı...

Sonra diyor ki;

“—Onun dinine ve cemâline bakarak evlenirsen, doğru, yerinde bir iş yapmış olursun. Hacetini kaza etmiş olursun, sevap bile işlemiş olursun.”

Ama parası için, malı için, güzelliği için alırsan, bir vakit sonra güzellik gider. Bir zaman sonra, servet de gider. Bir zaman sonra, bakarsın şeref de para etmez.

En güzel şey, kadın dört şeyde erkekte aşağı olsun derler. Güzellikte güzel olsun, fakat parada aşağı olsun, şerefte aşağı olsun, hasebde aşağı olsun. Eğer bunlar kadında erkekte üstünse, bu erkek o kadının mahkûmu ve esiri olur. Allah esirgesin... Onun için erkek daima:

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ

(النساء : ٣٤)

(*Er-ricâlü kavvâmûne ale'n-nisâi*) “Erkekler kadınların yöneticisi ve koruyucusudur.” (Nisâ, 4/34)

Efendilik erkektedir. Erkek olduğu için onun parası onun olsun, serveti de onun olsun. Onun 10 parası, 100 liradan fazla gelir sırası gelince. Ona hiç göz dikmemek lazım!

d. İkinci Evlilik Yapan Kimse

Beyhakî ve Hatîb-i Bağdâdî, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

إِذَا تَزَوَّجَ الْبِكْرَ عَلَى الثَّيِّبِ أَقَامَ
عِنْدَهَا سَبْعًا وَإِذَا تَزَوَّجَ الثَّيِّبَ
عَلَى الْبِكْرِ أَقَامَ عِنْدَهَا ثَلَاثًا

(ق. خط. عن أنس)

RE. 39/6 (*İzâ tezevvece'l-bikra ale's-seyyibi, ekâme indehâ seb'an; ve izâ tezevvece's-seyyibe ale'l-bikri, ekâme indehâ selâsen.*)

Bu eskiden dört hanım almak erkeklerin hakkıydı. Bu hakka göre; (*İzâ tezevvece'l-bikra ale's-seyyibi*) “Dulun üstüne bir kız alırsa, (*ekâme indehâ seb'an*) onda yedi gün nöbet hakkıdır. (*Ve izâ tezevvece's-seyyibe ale'l-bikri*) Eğer kızın üstüne dul alırsa, (*ekâme indehâ selâsen*) dulun yanında üç günlük hakkı vardır.” Şimdi bunlar tarihe karıştı.

⁶ Müslim, *Sahîh*, c.VII, s.378, no:2654; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VI, s.22, no:1814; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.301, no:14538; Ebû Avâne, *Müsned*, c.III, s.89, no:4309; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

e. Teşehhüdde Okunacak Dua

Neseî Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

إِذَا تَشَهَّدَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَعَوَّذْ مِنْ أَرْبَعٍ
مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ وَعَذَابِ الْقَبْرِ وَفِتْنَةِ
الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ وَمِنْ شَرِّ الْمَسِيحِ
الدَّجَالِ ثُمَّ يَدْعُوا لِنَفْسِهِ بِمَا بَدَّاهُ

(ن. عن أبي هريرة)

⁷ Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.389, no:1233; Ebû Hüreyre RA'dan.

Lafız farkıyla: Müslim, *Sahîh*, c.I, s.412, no:588; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.277, no:5514; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.258, no:2342; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.356, no:721; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.715, no:1955; Beyhakî, *Sünenü'l- Kübrâ*, c.II, s.154, no:2702; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.463, no:7953; Taberânî, *Dua*, c.I, s.199, no:620; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIII, s.295; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.50, no:2288; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.323, no:984; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.524, no:3494; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1262, no:3840; İmam Mâlik, *Muvatta* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.215, no:501; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.242, no:2168; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.280, no:999; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.241, no:694; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.29, no:10939; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.304, no:1021; Taberânî, *Dua*, c.I, s.198, no:619; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.VII, s.371; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.30; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdîs, c.II, s.475, no:1629.

RE. 39/7 (*İzâ teşehhede ehadüküm felyeteavvez min erbain: Min azâbi cehenneme, ve azâbi'l-kabri, ve fitneti'l-mahyâ ve'l-memâti, ve min şerri'l-mesîhi'd-deccâl; sümme yed'û li-nefsihî bimâ bedâ lehû.*)

Namazın sonunda oturuyoruz *Ettahiyatü* okuyoruz ya, Efendimiz diyor ki: (*İzâ teşehhede ehadüküm felyeteavvez min erbain*) “Sizden birisi *Ettahiyatü*'ye oturduğu vakitte dört şeyden Allah'a sığınsın.”

Birisi; (*Min azâbi cehenneme*) “Cehennem azabından Allah'a sığınsın.”

İkincisi; (*Ve azâbi'l-kabri*) “Kabrin azabından da Allah'a sığınsın.”

Üçüncüsü; (*Ve fitneti'l-mahyâ ve'l-memâti*) “Hayatın ve ölümün da fitnelerinden Allah'a sığınsın.”

Yani öldükten sonra da fitneler var. Öldükten sonra olan fitnelerden de sana sığınırım.

Meselâ şimdi aklıma geliverdi. Said-i Nursî öldü rahmetlik, fakat adamın mezarını oradan oraya, oradan oraya taşıdılar. Bugün kayba karıştırdılar, bilinmiyor nerede olduğu... Bu da ölümün dünyaca bilinen bir fitnesidir. Ölümün fitneleri pek çok tabii, Allah muhafaza etsin...

Meselâ, kabirde neler olacak kim bilir. İmansız gidenlerin vay haline...

Dördüncüsü; (*Ve min şerri'l-mesîhi'd-deccâl*) “Mesihî Deccal'ın şerrinden de Allah'a sığınsın.”

Deccal denilen bir mahlûk var. Mesih; seyahat eden, gezen. Gezen bir deccal. Deccal ki tarifi zor bir şey, göz boyayıcısı. Yani bakırı altına batırıyorlar da altın diye satıyorlar ya yankesiciler, bilmem neler. Yani kalp bakırı altın diye satıyor sana. Deccal bu kılıklı bir adam. Dışını böyle süslemiş, içi berbat. “Bunun şerrinden de Allah’a sığınsın.” diyor.

“Cehennemden azabından, kabrin azabından, hayatın ve ölümün fitnelerinden, bir de Deccal’in şerrinden Allah’a sığınsın!”

Bu Deccal’den herkes korkmuştur şimdiye kadar; kıyamete kadar da korkmak lazım! Azaplar da pek çoktur. Gelirler her zaman dünyaya bunlar, dünyayı fitneye fesada boğarlar giderler.

(Sümme yed’û li-nefsihî bimâ bedâ lehû)
“Bundan sonra istediğini Allah’tan istesin!” diyor.

Evela vazife olarak bunlardan Allah’a sığınsın. Ondan sonra, kendisi için dua etsin. Meselâ, *(Rabbenâ âtinâ fi’-d-dünyâ haseneten ve fil âhireti haseneten, ve kınâ azâbe’n-nâr.)* diye dua etsin.

f. İlim Öğrenmenin Mükâfâtı

Deylemî Ebû Zerr-i Gıfârî RA’dan rivayet eylemiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

إِذَا تَعَلَّمْتَ بَابًا مِنَ الْعِلْمِ كَانَ خَيْرًا لَكَ
مِنْ أَنْ تُصَلِّيَ أَلْفَ رَكْعَةٍ تَطَوُّعًا مُتَقَبَّلَةً
وَإِذَا عَلَّمْتَ النَّاسَ عُمَلَ بِهِ أَوْ لَمْ
يَعْمَلْ بِهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ مِنْ أَلْفِ رَكْعَةٍ
تُصَلِّيَهَا تَطَوُّعًا مُتَقَبَّلَةً

(الديلمى عن أبى ذر)

RE. 39/8 (*İzâ teallemtê bâben mine'l-
ilmi, kâne hayren leke min en tûsalliye elfe
rek'ate tatavvuan mütekabbeleten; ve izâ
allemtê'n-nâse umile bihî ev lem yu'mel bihî,
fehüve hayrun leke min elfi rek'atin tûsallîhâ
tatavvuan mütekabbeleten.*)

(*İzâ teallemtê bâben mine'l-ilmi*) “Sen ilimden bir bölüm öğrendin mi; ilimden bir parça, bir bölüm, bir kısım; kitaptan bir bâb öğrendin mi, (*kâne hayren leke min en tûsalliye elfe rek'ate tatavvuan mütekabbeleten*) bu senin için farz olmayan, sevap kazanmak için nafîle olarak kıldığın bin rekât makbul namazdan daha sevaplı olur, daha hayırlı olur.”

⁸ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.278, no:1084; İbn-i Şâhin, *et-Tergîb fî Fadâilî'l-A'mâl*, c.I, s.244, no:219; Ebû Zerri'l-Gıfârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.163, no:28848; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.482, no:1642.

Bu çok şayan-ı dikkattir: “Bir insanın ilimden bir meseleyi öğrenmesi için gayret göstermesi. 1000 rekat nafile namaz kılmasından hayırlıdır.” diyor. Niçin?

Bu 1000 rekâtteki fayda sana mahsus, kendine mahsus ama ilimden öğrendiğin âmmeye mahsus... Öğrendiğin meseleden âleme de öğretirsin, senin faydalandığın gibi başkaları da faydalanır. Onun için, nafile namaz kıl ama, mesâil-i diniyeyi öğrenip öğretmeye çalışmak daha efdal...

(Mütekabbeleten) “Hem de kabul olunmuş nafileden...” Bir de var ki, kılarıydın kılarıydın, o da kabul olmaz. Yani abdestin noksandır, itikadın bozuktur, yahut kıldığın yerler temiz değildir, boşunadır emekler... Ama bu kabul olunmuş. Kabul olunan nafile bin rekattan daha hayırlıdır, mesail-i diniyeden bir meseleyi öğrenmek.

(Ve izâ allemte'n-nâse) “Bu bildiğini bir de halka öğretmeye girişirsen; anlatırsan, öğretirsen; *(umile bihî ev lem yu'mel bihî)* ister onunla amel etsinler, isterse etmesinler; ister uygulasınlar, ister uygulamasınlar; sen öğrettin mi öğrettin... *(Fehüve hayrun leke min elfi rek'atin tüsallîhâ tatavvuan mütekabbeleten)* Öğrettinse, bu senin için makbul nafile bin rekât namaz kılmandan daha hayırlıdır.”

Bunu ta'lim ediyorsun insanlara... İster amel etsin halk senin öğrettiğinle, isterse amel etmesin. Sana ait değil o... Senin vazifen

söylemek. Sen söylersin; onlar ister amel ederler, istemezlerse amel etmezler.

Meselâ, geçen akşam bir misafirimiz vardı. Biz akşam namazından sonra *Evvabîn* namazı kılıyoruz.

“—Ne bu kıldığınız? Bu namazınız ne namazı?” dedi.

Yaşlı bir adam ama, “Biz böyle namaz görmedik.” dedi. Dışarıdan gelmiş.

“—İşte buna *Evvabîn* derler.” dedik.

“—Nedir, nasıl kılınır?” dedi.

“—İşte iki de kılınır, dört de kılınır, altı da kılınır. Fevâidi çoktur.” dedik.

“—Eh pekiyi...” dedi.

O da şimdi yapmaya çalışacak meselâ.

Sen bildiğini söylediğin vakitte, hiçbiri tutmasa da binde biri tutsa, kâfi... (*Fehüve hayrun leke min elfi rek'atin tüsallîhâ tatavvuan mütekabbeleten*) “Bu senin için makbul nafîle bin rekât namaz kılmandan daha hayırlıdır.”

Bu ilme, ilim bahsine ait bir hadistir. Onun için, büyüklerimiz ilme çok rağbet etmişler. İslâm dininin ilme ettiği rağbeti hiçbir dinde bulamazsınız. İslâm dini ne diyor:

أَطْلُبُوا الْعِلْمَ مِنَ الْمَهْدِ إِلَى اللَّحْدِ

(*Utlübu'l-ilme mine'l-mehdi ile'l-lahdi*)

“Beşikten mezara kadar, doğumdan ölüme kadar ilim öğrenin!” diyor. Artık, “Ben yaşıyım, ben ihtiyarım!” diyecek halimiz de yok.

Sonra ne diyor:⁹

أَطْلُبُوا الْعِلْمَ وَلَوْ بِالصَّيْنِ

(عد . عق . خط . عن أنس)

(*Utlübu'l-ilme velev bi's-sîn*) [Çinde bile olsa ilim talep edin!] diye ta Çin'i gösteriyor. Çin dünyanın bir ucu mesela. “Orada da olsa git, oradan da öğrenmeye çalış!” buyuruyor.

Onun için mesela ecdadımızın ekseri Buhara tarafından gelmişlerdir. Buhara tarafı bugün Rusya'da, Orta Asya'da bir diyar. Oradan kalkmış Arabistan'a gelmiş, altüst etmişler o Arap diyarlarını. Bir alim bulacağız da, bir insan bulacağız da, “Bunu sen Peygamber'den nasıl duydun?” diyerekten soracağız. O sorduğumuzu ondan öğrendiğimizi gidip şey yapıyor, diğerleri ile de ölçüştürüyor. Sen sen sen, 5-10 adam orada ittifak ediyorsa onu öylece geçiriyor defterine. Yoksa yalnız o adam söylemiş demekle olmuyordu iş. Onu başka yerlerden de öğreniyor sonradan.

⁹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.78, no:236; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.118; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.382; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IX, s.363, no:4931; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.230, no:777; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.VII, s.376, no:40672; Enes ib-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.138, no:28697; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.V, s.2, no:3626.

Hız. İmam Buhari, günde bir badem ezmesi ile taayyüş eder. Arabistan'da Sahîh-i Buhârî denilen kitabı toplarken, böyle bin tane meşayih dolaşmıştır. Allah rahmet eylesin, şefaathlerine de nail eylesin cümlemizi...

Bu, ilme verilen kıymetin yüksekliğini gösteriyor. Onun için Allah hepimize, çoluk çocuğumuza öyle ilim aşkı versin...

Bugün ilim de çok... Meselâ, herif ta aya gitmeye çalışıyor. Allah bize, "Sen aya gitmeye niye çalışmadın? Niye öğrenmedin bu ilimleri? Bu füzeleri atmayı niye öğrenmedin?" diye sormayacak, bundan mesul de değiliz ama öğrenirsen, sonra dünyada faydası olur.

Ama asıl mesele insanın bu varlığın sahibi olan Hazret-i Allah'ı ve onun gösterdiği yolu bilmesi. Onun peygamberlerini, kitaplarını bilmesi; asıl lazım olan mesele o...

Şimdi diyor ki;

"—Azab-ı kabirden bana sığın!"

Azab-ı kabri nasıl anlatacaksın şimdi o adama?

Diyor ki:

"— Hocam öldükten sonra insan dirilir mi? Öldü bitti işte... Kesiyorsun, doktorlar kesiyorlar cayır cayır cayır... Paramparça da yapıyorlar, hiç haberi de olmuyor zavallının." diyor.

Ha, sen git bir de ona sor bakalım; haberi var mı, yok mu?

Nasıl morfini¹⁰ bize vurdukları vakitte kolumuzu bacağımızı kesiyorlar, haberimiz olmuyor morfinin sayesinde. Duymuyoruz ama o azalardaki felaketi bir morfin olmasın da duy bakalım, tahmin et bakalım.

Bunlara inançsızlık, küfrü mucip olur. Yani bu düşünce Allah- u Teâlâ'nın kudretini inkâr etmek demek. "O öldükten sonra dirilir mi?" demek, öldükten sonra insanı diriltecek gücü yok demek.

Yasin'i her gün okuyoruz da hiç üzerinde durmuyoruz. Birinci sayfanın alt tarafındaki âyet... *Estaîzü bi'llâh:*

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا
وَآثَارَهُمْ وَكُلِّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ

(يس: ۱۲)

(*Innâ nahnü nuhyi'l-mevtâ ve nektübü mâ kaddemû ve âsârahüm ve külle şey'in ahsaynâhü fî imâmin mübîn*) [Şüphesiz ki biz ölüleri diriltiriz; işlediklerini ve geride bıraktıklarını yazarız. Biz, her şeyi apaçık bir kitapta saymışızdır.] (Yâsin, 36/12)

“–Biz ölüyü ihya ederiz, diriltiriz!” diyor Allah Celle ve A'lâ.

Sen buna karşı nasıl olur da, “Dirilir mi?” dersin?

¹⁰ Lokal anestezi kastediliyor.

O kadar da kalmıyor; “Neler yaptıysa hepsini de kitaba yazarız.” diyor. Neler yaptıysa hepsi de yazılıyor, “Ne iyiliğinden ne kötülüğünden, yaptıklarından hiçbir şey zayi olmaz. Hepsi bizim defterimize geçer.” diyor.

Eserlerin de kalır. Mesela yaptığın hayırlar, cami yaptıysan ne mutlu! Buna benzer hayırlar yaptıysan, onlar da sen öldükten sonra bile senin defterine işlenir durur.

Ama bunun mukabili kötülüklerin? Onlar da senin defterine işlenir durur.

İşte bu ayet yeter bize... Eğer biz bununla amel edebilsen, ona bağlanabilsek... Demek ki Allah bizi diriltecek ve bizim bütün hareketlerimiz de tesbit olunuyor, yazılıyor defterlere... Binâen aleyh artık kaçamak hiçbir yolu yok.

Öyleyse bize düşen vazife, onun emrine imtisal edip onun yolunda gitmek. Başka şeye kapılma sen...

Onun için sen sığın Allah’a, o azabı kabirden. O azab-ı kabir ki yaptıklarımızın cezasının çekileceği bir yerdir orası.

Allah kusurumuzu affetsin... O azab-ı kabirden de hepimizi muhafaza buyursun...

g. Tuvalette Edebe Riayet Edilmesi

Hatîb-i Bağdâdî Ebû Said el-Hudrî RA’dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

إِذَا تَغَوَّطَ الرَّجُلَانِ فَلْيَتَوَارَا أَحَدُهُمَا

عَنْ صَاحِبِهِ وَلَا يَتَحَدَّثَانِ عَلَى

طَوْفِهِمَا فَإِنَّ اللَّهَ يَمُتُّ عَلَيْهِ

(خط. عن أبي سعيد)

RE. 39/9 (*İzâ tegavveta'r-racülâni, felyetevâre ehadühümâ an sâhibihî, ve lâ yetehaddesâni alâ tavfihimâ, feinne'llàha yemkutü aleyh.*)

Peygamber Efendimiz bilgisiz bir kavme geldi, aralarından peygamber oldu. Onlara Allah'ın emirlerini öğretiyor:

(*İzâ tegavveta'r-racülâni*) İki kişi kazai hacette bulduklarında, (*felyetevâre ehadühümâ an sâhibihî*) birbirlerinden gizlensinler; (*ve lâ yetehaddesâni alâ tavfihimâ*) ve def'i hacet esnasında konuşmasılar. (*Feinne'llàha yemkutü aleyh*) Zira Allah aksini yapanlara gazab eder.”

“—Sizden ikiniz, iki adam büyük abdestini yapacağı zaman, birbirlerinden ayrı yerlerde yapsınlar. Örtünsünler, saklansınlar; gerilerde, birbirlerine göstermeden ihtiyaçlarını görsünler.

¹¹ Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.122, no:6574; Ebû Saîd el- Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.359, no:26454; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.483, no:1646.

“Çünkü Allah buna kızar Saklanıp, çekinip, sakınıp örtünmeyenlere gazap eder.” diyor.

Yan yana, bir taraftan küçük abdestini yapıyor, bir taraftan birbiriyle konuşuyorlar.

“—Böyle yapmasınlar çünkü Allah bu duruma gazap eder, kızar!”

Dünya çok devirler geçirdi tabi. El-hamdü lillâh bugün dünyada rahatlık artık cennet misali... Meselâ kaloriferli evler, suyun, yüz numaraların, banyoların her şeyin mükemmel olduğu müreffeh bir hayat...

Vaktiyle helâ denilen teşkilat da yoktu, insanlar apaçık meydanlarda oturup ihtiyaçlarını def ediyorlardı. Onun için ihtiyaçları def ederlerken, karşılıklı oturanlar da oluyordu. Karşılıklı oturmuşlar def-i hacet ediyorlar. Bize bugün bu çok ağır, çok çirkin gelir; fakat o gün o âdetler cârî... Ama diyor ki Efendimiz şimdi:

“—Hiç olmazsa birbirinize bakarak, konuşarak yapmayın bu hareketi. Aranıza bir sütre koyun, mâni koyun!”

Efendimizin de kalkanı varmış. Eski zamandaki kalkan, yani ok attıkları vakitte kendini koruduğu kalkan... O kalkanı böyle önüne siper edermiş de, onun arkasında ihtiyacını def edermiş.

Şehirde def-i hacet etmek yokmuş o zaman, yapılmazmış. Herkes uzak bir yere şöyle çekilir, def-i hacetini orada yaparmış. Bizim gibi günde on defa gitme yok orada çünkü. Üç beş günde bir kere gittiler miydi oluyor işleri...

h. Ahir Zamanda İyilerin Ölmesi

Ramhürmüzî Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

إِذَا تَقَارَبَ الزَّمَانُ انْتَقَى الْمَوْتُ خِيَارَ أُمَّتِي
كَمَا يَنْتَقَى أَحَدُكُمْ خِيَارَ الرُّطَبِ مِنَ الطَّبَقِ

(الرامهرمزي في الأمثال عن أبي هريرة)

RE. 39/10 (*İzâ takàrebe'z-zemânü'nteka'l-mevtü hıyâre ümmetî, kemâ yentakî ehadüküm hıyâre'r-rutabi mine't-tabak.*)

(*İzâ takàrebe'z-zemânü'nteka'l-mevtü hıyâre ümmetî*) “Ahir zaman yaklaştığı vakitte ölüm sizin iyilerinizi seçecek.”

Entekà, seçmek demek.

Ölüm iyileri alıp gidecek. (*Kemâ yentakî ehadüküm hıyâre'r-rutabi mine't-tabak*) “Siz nasıl meyva yerken tabaktaki meyvelerin, — burada hurmadan bahsetmiş ya— hurmaların iyisini seçip de yersiniz, geriye döküntüler kalır. Onun gibi ölüm hep iyilerinizi alacak, geriye kalan eşrâr-ı ümmet, hayırsız tabaka... Uğraş da uğraş bakalım, onu adam edebilir misin diyerekten.

¹² Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihab*, c.II, s.299, no:1404; Ramhürmüzî, *el-Emsâl*, c.I, s.100, no:94; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.323, no:1279; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.228, no:38506; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.486, no:1651.

Şimdi bizim Kur'an kursunun kurucusu olan Eşref Bey bir mesele anlattı da. Orada 500 çocuk var, okuyorlar. Biz de gayret ediyoruz ki onları besleyelim diyerekten.

Ta yedinci katta diyor bir depo var, oradan çocuklara su geliyor. İşte depoların üzerinde bir manivela var ya, suyun gelmesini gitmesini temin ediyor. Çocuğun birisi gidermiş oraya, ta yedinci katta o deponun suyu akmasın diye, oyun olsun diye arasına bir demir sokarmış. Aşağı çeşmelere su gelmezmiş. Çocuklar sabahleyin abdest alacaklar, su yok...

“—Yâhu ne oldu bu suya?”

Bakıyorlar oraya bir demir sokulmuş.

“—Çocuklar yapmayın etmeyin, ayıptır!” filân demiş. Sonra suç üstünde, onu yaparken yakalamışlar çocuğu.

Nedir bu? Eşrâr-ı ümmet işte bu. Hilkatinde var kötülük, nasihat para etmez ona... “Sözden anlamayanın hakkı kötektir.” derler ama kötek de hayvana yakışır.

1. Hüküm Verirken İki Tarafı da Dinleyin!

İmam Tirmizî Hz. Ali Efendimiz'den rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹³

¹³ Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.167, no:1252; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.137, no:20256; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.143, no:1210; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.291, no:23612; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.438; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.100, no:15023; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.487, no:1653.

إِذَا تَقَاضَىٰ إِلَيْكَ رَجُلَانِ فَلَا تَقْضِ لِلأَوَّلِ حَتَّىٰ
تَسْمَعَ كَلَامَ الأَخْرِ فَسَوْفَ تَدْرِي كَيْفَ تَقْضِي

(ت . حسن عن علي)

RE. 39/11 (*İzâ tekâdâ ileyke racûlâni, felâ takdi li'l-evveli, hattâ tesmea kelâme'l-âhar, fesevfe tedrî keyfe takdî.*)

(*İzâ tekâdâ ileyke racûlâni*) “İki adam sana hakemliğin için müracaat ettiği zaman; ‘Sen bize hakem ol, kadı ol, aramızda hükmet; davamızı, meselemizi, problemimizi sana anlatalım, sen hüküm ver!’ diye, gelip seni hakem, hâkim, kadı mevkiinde tutarak iki kişi sana geldiği zaman, (*felâ takdi li'l-evveli*) ilk gelip meseleyi anlatana göre hüküm verme! (*Hattâ tesmea kelâme'l-âhar*) Ötekisinin sözünü dinlemedikçe, hemen birinciyi dinleyip hüküm verme.” İkinciyi de dinleyeceksin. O zaman nasıl hükmetmek gerektiğini daha iyi anlarsın.

i. Abdest Alırken Günahlar Affolur

Taberânî, Ebû Ümâme el-Bâhilî RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri diyor ki:¹⁴

إِذَا تَمَضَّمْضَ أَحَدُكُمْ حَطَّ مَا أَصَابَ بِفِيهِ

وَإِذَا غَسَلَ وَجْهَهُ حَطَّ مَا أَصَابَ بِوَجْهِهِ وَإِذَا

غَسَلَ يَدَيْهِ حَطَّ مَا أَصَابَ بِيَدَيْهِ وَإِذَا مَسَحَ

بِرَأْسِهِ تَنَاطَرَتْ خَطَايَاهُ مِنْ أَصُولِ الشَّعْرِ
وَإِذَا غَسَلَ قَدَمَيْهِ حَطَّ مَا أَصَابَ بِرِجْلَيْهِ

(طب. عن أبي أمامة)

RE. 39/12 (*İzâ temadmeda ehadüküm hutta mâ esâbe bi-fîhi; ve izâ gasele vechehû, hutta mâ esâbe bi-vechihî; ve izâ gasele yedeyhi, hutta mâ esabe bi-yedeyhi; ve izâ meseha bi-re'sihî, tenâseret hatâyâhü min usûli's-ş'a'ri; ve izâ gasele kademeyhi, hutta mâ esâbe bi-ricleyhi.*)

(*İzâ temadmada ehadüküm*) “Sizden biriniz abdest alırken, ağzına su alıp çalkaladığı zaman, (*hutta mâ esâbe bi-fîhi*) ağızıyla işlemiş olduğu günahları affolunur, hepsi silinir gider.”

(*Ve izâ gasele vechehû*) “Yüzünü yıkamaya başladı, yüzünü yıkarken, (*hutta mâ esâbe bi-vechihî*) yüzüyle yapılmış ne gibi hataları, kusurları varsa onlar da silinir.”

Yüzde burun, göz var.. Bunlar yüzde olduğu için gözüyle böyle bir işaret yapmış yahut bir günaha bakmış, günah olmuş. İşte bunlar yüzünü yıkarken kendiliğinden af oluyor, daha abdest bitmeden. Siz isterseniz, “Aman yâ Rabbi affet!” deyin.

¹⁴ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.251, no:7983; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.516, no:1123; Ebû Ümâme el-Bâhilî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.288, no:26045; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.489, no:1656.

Daha affet demeden, abdest alırken, yüzle yapılan günahlar da affoluyor, siliniyor. Fazl-ı ilâhi...

(*Ve izâ gasele yedeyhi*) “İki elini, kollarını yıkadığı zaman, (*hutta mâ esâbe bi-yedeyhi*) elleriyle, kollarıyla yapmış olduğu hatalar silinir. (*Ve izâ meseha bi-re’sihî*) Başını mesh ettiği zaman, (*tenâseret hatâyâhu min usûli’s-şari*) bu saçların diplerinden hataları dökülür gider.

(*Ve izâ gasele kadameyhi*) Ayaklarını yıkadığı zaman, (*hutta mâ esâbe bi-ricleyhi*) ayaklarından hataları dökülür gider.”

Ayakları ile yaptığı hatalar. Gerek uygunsuz yere gitmiş, bir şeyler yapmış. O hatalardan dolayı ayak mesul. Fakat ayaklar yıkanırken onlar da affoluyor.

Bizim abdestler hiç de boşa değil, hele o soğuk olan abdestlerimiz çok kıymetlidir, çok sevaplıdır.

Fakat bu abdesti *Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm* diyerekten alıyorsa, bütün günahları affoluyor. Bunlardan murat, bütün vücutla yapılmış her çeşit günahı Cenâb-ı Hak affediyor, *Bi’smi’llâh’sız* abdest alıyorsa, alışmış öyle, aklına gelmedi; o zaman yalnız bu azalarının günahları affoluyor.

j. Temenni Ettiğiniz Şeye Dikkat Edin!

Ahmed ibn-i Hanbel, Buhârî ve Beyhakî Ebû Hüreyre RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁵

إِذَا تَمَنَّى أَحَدُكُمْ فَلْيَنْظُرْ مَا يَتَمَنَّى
فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي مَا يُكْتَبُ لَهُ مِنْ أُمْنِيَّتِهِ

(حم . خد . هب . عن أبي هريرة)

RE. 39/13 (*İzâ temennâ ehadüküm, felyenzur mâ yetemennâ; feinnehû lâ yedrî, mâ yüktebü lehû min ümniyyetih.*)

(*İzâ temennâ ehadüküm, felyenzur mâ yetemennâ*) “Sizden birisi bir şeyi temenni ettiğinde, temenni ettiği şeye baksın. Temenni ediyor ya; içinden bir şeyler diliyor, istiyor, temenni ediyor. Hayırsa mesele yok, değilse elini ondan çeksin.

(*Feinnehû lâ yedrî, mâ yüktebü lehû min ümniyyetih*) “Zira o kimse, o temennisinden dolayı kendisi için ne yazılacağını bilmez Onun için dikkat etsin de güzel şeyler temenni etsin.”

İnsanın arzuları, temennileri var. Bu temennilerine dikkat etsin, Neler temenni ediyor Allah’tan? İsteddiği temenniler hayra matuf ise ne a’lâ... Eğer istediği temennilerin altında birer şer varsa, onlardan tevâkki etmesi lazım! Çünkü hepsi yazılıyor.

¹⁵ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.357, no:8674; Buhârî, *Edebü’l- Müfred*, c.I, s.277, no:794; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.448, no:509; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.307, no:2341; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.V, s.457, no:7274; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.II, s.72, no:3178; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.II, s.490, no:1659.

Diyorsun ki:

“–Şu adama ben bir tane tokat patlatayım, yahut bir kurşun atayım da öldüreyim.” diye içeriden bir temenni, arzu geliyor.

Ama bu arzu gelirken, daha sen onu yapmadan o defterine geçer. Hele Mekke-i Mükerrerme’de olursa muhakkak geçer. Burada melekler bir müddet için mühlet verirler, işlediği vakitte yazarlar. İşlemedikçe yazılmaz ama ondan dolayı da yine kötü niyetler beslediğinden dolayı mesul olur.

Onun için geçenki dersimizde Efendimiz SAS’in tavsiyelerinde;

“–Gayet az konuş, sükut et!” tabirlerinde, sükutun yalnız ağızdan olması kafi değildir diyor. Sükut el, dil, göz, gönül hepsi ile beraber olacak. Mesela dilin durur ama içerisi karmakarışık. İçeriden, “Ah şöyle de yapsam böyle de yapsam!” diyerekten birçok hatıralar geçer. Bu hatıraları da kapamak lazım. Nasıl ki dilini tuttun, hatıraları da kapa... Çünkü senin gönlünü meşgul eder.

Zaten dili tutmaktan maksat, gönlün muhafaza olsun diye. Dilini tuttun ama gönlünü tutamadın, birçok şeyler düşünüyorsun; boş boş şeyler... O boş boş düşündüğün şeylerden dolayı, mes’ul olursun. Çünkü gönle Allah-u Teâlâ nazar ediyor. O gönlün daima temiz olması lazım. Kötü niyetli hatıraların orada dolaşmasına lüzum yok.

k. Abdest Almanın Karşılığı

Beyhakî, Selman RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz, kısaca abdestin faziletini ifade sadedinde şöyle buyurmuş:¹⁶

إِذَا تَوَضَّأَ الْعَبْدُ تَحَاتَّ عَنْهُ ذُنُوبُهُ كَمَا

تَحَاتَّ وَرَقُ هَذِهِ الشَّجَرَةِ

(هـب . عن سلمان)

RE. 39/14 (*İzâ teveddaa'l-abdü tehâtte anhü zünûbühû, kemâ tehâtte veraku hâzihi'ş-şecereh.*)

(*İzâ teveddaa'l-abdü tehâtte anhü zünûbühû*)
“Kul abdest aldığı zaman, günahları dökülür; (*kemâ tehâtte veraku hâzihi'ş-şecereh*) şu ağacın yapraklarının kuruyup döküldüğü gibi kendisinden dökülür.”

Onun için *Besmele* ve niyeti unutmamalı!

“—Yâ Rabbi, senin rızan için abdest almaya niyet ettim.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.” diyerek abdest almaya başlamalı!

Abdest duaları vardır. Onları da ezberlemeye çalışmak çok iyidir. Bilmezsen Türkçesi de kolay.

¹⁶ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c,III, s.15, no:2737; Selmân-ı Fârisî RA'dan.

Câmiü'l-Ehâd îs, c.III, s.8, no:1689.

Her azayı yıkarken ayrı ayrı duaları var. Bunları da belleyip, öğrenip okumak da ayrıca çok sevaptır.

I. Abdest Duaları

Abdest alacak kimse, abdeste başlarken *Eûzü-Besmele* çeker. Ellerini yıkarken şu duayı okur:

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ الْمَاءَ طَهُورًا
وَجَعَلَ الْإِسْلَامَ نُورًا

(*El-hamdü li'llâhi'llezî ceale'l-mâe tahûren, ve ceale'l-islâme nûrâ*) [Suyu temizleyici, İslâm'ı da nur kılan Allah'a hamd olsun!]

Ağız yıkanırken:

اللَّهُمَّ اسْقِنِي مِنْ حَوْضِ نَبِيِّكَ
كَاسًا لَا أَظْمَأُ بَعْدَهُ أَبَدًا

(*Allâhümme eskînî min havdı nebiyyike ke'sen, lâ ezme'u ba'dehû ebedâ*) [Ey Rabbim, bana Peygamberinin havzından bir kâse içir, ondan sonra hiç susamayayım!]

Buruna su verilirken:

اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنِي رَائِحَةَ نَعِيمِكَ وَجَنَانِكَ

(*Allâhümme lâ tahrimnî râihate naîmike, ve cinânike*) [Allah'ım, Beni nimetlerinin ve cennetlerinin güzel kokularından mahrum etme!]

Yüz yıkanırken:

اللَّهُمَّ بَيِّضْ وَجْهِي بِنُورِكَ يَوْمَ تَبْيَضُّ

وُجُوهُهُ وَتَسْوَدُّ وَجُوهُهُ

(Allàhümme beyyid vechî bi-nûrike, yevme tebyeddu vücûhun ve tesveddü vücûh) [Ey Rabbim! Nice yüzlerin beyaz, nice yüzlerin kara olacağı o günde yüzümü nurunla beyaz kıl, nurlandır.]

Sağ kol yıkanırken:

اللَّهُمَّ أَعْطِنِي كِتَابِي بِيَمِينِي

وَحَاسِبْنِي حِسَابًا يَسِيرًا

(Allàhümme a'tinî kitâbî bi-yemînî, ve hâsibnî hisâben yesîrâ) [Ey Rabbim! Kitabımı sağ elime ver ve hesabımı kolay gör!]

Sol kol yıkanırken:

اللَّهُمَّ لَا تُعْطِنِي كِتَابِي بِشِمَالِي وَلَا مِنْ وَرَائِي

ظَهْرِي وَلَا تُحَاسِبْنِي حِسَابًا شَدِيدًا

(Allàhümme lâ tu'tinî kitâbî bi-şimâlî, ve lâ min verâi zahrî; ve lâ tuhâsibnî hisâben şedîdâ) [Ey Rabbim, kitabımı sol elime verme, arkamdan da verme ve hesabımı zorlaştırma!]

Baş meshedilirken:

اللَّهُمَّ غَشِّنِي بِرَحْمَتِكَ وَأَنْزِلْ عَلَيَّ مِنْ بَرَكَاتِكَ

(*Allàhümme gaşşinî bi-rahmetike, ve enzil aleyye min berakâtik*) [Allah'ım, beni rahmetinle sar, üzerime bereketlerinden indir!]

Kulak meshedilirken:

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ
فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ

(*Allahümme'c'alnî mine'llezîne yestemiüne'l-kavle feyettebiüne ahsenehû*) [Ey Rabbim, beni sözü dinleyip de ona en güzel şekilde tâbî olanlardan eyle...]

Boynunu meshederken:

اللَّهُمَّ أَعْتِقْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ

(*Allàhümme a'tık rakabetî mine'n-nâr*) [Ey Rabbim, benim boynumu ateş esaretinden kurtar!]

Ayaklar yıkanırken:

اللَّهُمَّ ثَبِّتْ قَدَمَيَّ عَلَى الصِّرَاطِ يَوْمَ
تَزُولُ فِيهِ الْأَقْدَامُ

(*Allàhümme sebbit kademeyye ale's-sıratı yevme tezûlü fîhî'l-akdâm*) [Ey Rabbim! Nice ayakların kaydığı günde benim ayaklarımı sırat üzerinde sabit kıl!]

Abdest bittikten sonra:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

(Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàhu vahdehû lâ şerîke leh, ve eşhedü enne mu hammeden abdühû ve rasûlühû) [Şehadet ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur, o birdir ve onun ortağı yoktur; ve şehadet ederim ki Muhammed onun kulu ve elçisidir.]

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي

مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ

(Allâhümme'c'alnî mine't-tevvâbîne, vec'alnî mine'l- mütetahhirîn) [Allahım, beni tevbe edenlerden eyle ve çok temizlenenlerden eyle!]

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا

أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

(Sübhâneke'llâhümme ve bi-hamdike, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente, estağfiruke ve etûbü ileyke) [Allah'm, seni noksan sıfatlardan tenzih ederim; şehâdet ederim ki senden başka hiçbir ilâh yoktur. Senden mağfiretini isterim ve sana tövbe ederim.] duaları okunur.

Onu tesbih eder, ona hamd eder, senâ eder, öyle bitirir ve suyun kaptaki fazlasını da kaldırır, şifa niyetine içer, şu duayı yapar:

اللَّهُمَّ اشْفِنِي بِشِفَائِكَ وَدَاوِنِي بِدَوَائِكَ

وَاعْصِمْنِي مِنَ الْوَهْلِ وَالْأَمْرَاضِ وَالْأَوْجَاعِ

(Allâhümme'şfinî bi-şifâike, ve dâvinî bi-devâike; va'simnî mine'l-vihli, ve'l-emrâdı, ve'l-evcâ') “Yâ Rabbi! Beni kendi şifanla şifalandır, devan ile devalandır, mânevî ilacınla beni ilaçlandır ve beni korkulardan, hastalıklardan, ağrılardan acılardan koru.” diyerek o sudan da biraz içerse çok güzel olur. Abdestin artığı olan su da şifalıdır.

m. Abdesti Güzel Almanın Mükâfatı

Taberâni ve Ukaylî Übâde ibn-i Sâmit RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹⁷

إِذَا تَوَضَّأَ الْعَبْدُ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ ثُمَّ

قَامَ إِلَى الصَّلَاةِ فَأَتَمَّ رُكُوعَهَا وَسُجُودَهَا

وَالْقِرَاءَةَ فِيهَا قَالَتْ حَفِظَكَ اللَّهُ كَمَا

حَفِظْتَنِي ثُمَّ أَسْعِدَ بِهَا إِلَى السَّمَاءِ وَلَهَا

ضَوْءٌ وَنُورٌ وَفُتِحَتْ لَهَا أَبْوَابُ السَّمَاءِ،

وَإِذَا لَمْ يُحْسِنِ الْعَبْدُ الْوُضُوءَ وَلَمْ يُتِمَّ

الرُّكُوعَ وَالسُّجُودَ وَالْقِرَاءَةَ فِيهَا قَالَتْ :
 ضَيَّعَكَ اللَّهُ كَمَا ضَيَّعْتَنِي ثُمَّ أُصْعِدَ بِهَا إِلَى
 السَّمَاءِ وَعَلَيْهَا ظُلْمَةٌ وَغَلِقَتْ أَبْوَابُ
 السَّمَاءِ ثُمَّ تَلَفُ كَمَا يُلْفُ الثَّوْبُ
 الْخَلْقُ فَيُضْرَبُ بِهَا وَجْهُ صَاحِبِهَا

(عق . طب . عبادة بن الصامت)

RE. 39/15 (*İzâ tevaddaa'l-abdü feahsene'l-vudûe sümme kâme ile's-salâti feetemme rükûahâ ve sücûdühâ ve'l-kırâati fîhâ kâlet hafizake'llâh kemâ hafizatenî sümme us'ide bihâ ile's-semâi, ve lehâ dav'un ve nurun, ve fütıhet lehâ ebvâbü's-semâi;*

Ve izâ lem yuhsinü'l-abdü'l-vüdûa, ve lem yütimme'r-rükûa ve's-sücûde, ve'l-kırâete fîhâ, kâlet: Dayyaake'llâhu kemâ dayya'tenî, sümme us'ide bihâ ile's-semâi ve aleyhâ zulmetün, ve gullikat ebvâbü's-semâi, sümme tüleffü kemâ yüleffü's-sevbü'l-haliku, feyudrabü bihâ vechü sâhibihâ.)

¹⁷ Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.I, s.239, no:427; Ukaylî, *Duafâ*, c.I, s.360, no:208; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.304, no:2734; Şâşî, *Müsned*, c.III, s.492, no:1225; Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.317, no:19053; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.499, no:1674.

(*İzâ tevaddaa'l-abdü*) “Kul abdest aldığı zaman...”

Vudù, Arapça'da abdest demek. Abdest kelimesi de bize Farsça'dan gelmiş, *âb* su demek, *dest* el demek. Elini ayağını suyla yıkamak mânasına geliyor. O Farsça, Arapça'sı *vudù*.

Tevaddaa da elini yüzünü yıkayıp abdest almak demek.

(*İzâ tevaddaa'l-abdü*) “Bir kimse abdest alır, (*feahsene'l-vudûe*) abdestini de güzelce alır; (*sümme kâme ile's-salâti*) sonra namaza kalkar, (*feetemme rükûahâ ve sücûdühâ ve'l-kırâati*) namazın rükûlarını ve secdelerini ve kıraati tam olarak yaparsa; hepsi güzel, yerinde olursa...” Rükûda üç defa “*Sübhâne rabbiye'l-azîm*” diyor, secdede üç defa “*Sübhâne rabbiye'l-a'lâ*” diyor. İkisinin arasında da biraz şöyle dinleniyor.

(*Kâlet*) “Hal diliyle namaz der ki: (*Hafizeke'llâhü kemâ hafiztenî*) ‘Sen beni muhafaza ederek, benim hakkıma riayet ederek ne güzel kıldıysan, Allah da senin işlerini güzel etsin! Seni her türlü âfatlardan, belâlardan muhafaza etsin!’ der.”

(*Sümme us'ide bihâ ile's-semâi*) “Sonra bu namaz semâya yükseltilir. Bir melek bu namazı alır, semaya çıkarır. (*Ve lehâ dav'un ve nûrun*) Bu namazda bir nur, bir ziya vardır. (*Ve fütihat lehâ ebvâbü's-semâi*) O namaz için gök kapıları açılır, kulun namazı geliyor diyerek istikbal ederler.”

(*Ve izâ lem yuhsinü'l-abdü'l-vüdûa*) “Kul abdestini güzel almazsa...” Abdestini alırken konuşa konuşa alıyor; hem konuşuyor, hem abdest alıyor, aklı fikri başka yerlerde... Abdesti yarım alıyor, soğuktan korkarak dirsekleri ıslatmıyor, yüzü yarım bırakıyor, ayakları yarım bırakıyor, hemen gelişigüzel bir ıslatmakla namaza geliyor.

(*Ve lem yütimme'r-rükûa ve's-sücûde, ve'l-kırâete fîhâ*) “Namazın rükûunu, secdelerini ve kıraatini tam yapmazsa...” Rükû ve sücûda da dikkat etmiyor, *Allahu ekber* diyor hemen yatıyor, *Allahu ekber* diyor kalkıyor.

(*Kâlet*) Namaz lisân-ı hâliyle der ki:

(*Dayyeake'llâh*) “Allah seni zâyî etsin!” Nasıl namaz kıldın böyle? Hâlik'ın huzurunda böyle namaz mı kılınır? Ne yaptın sen? (*Dayyaake'llâhu kemâ dayya'tenî*) “Beni zâyî ettiğin gibi, Allah da seni zayı etsin!” der. Namaz lisân-ı hâl ile onun aleyhinde konuşur.

(*Sümme us'ide bihâ ile's-semâi*) “Sonra bu namaz semâya yükseltilir.” Melekler bunu da çıkarırlar semaya... Çıkarırlar ama, (*ve aleyhâ zulmetün*) üzerinde zulmet vardır, simsiyahtır.”

Ötekinde nur vardı, bunda zulmet var, siyahlıklar içerisinde gider. (*Ve gullikat ebvâbü's-semâi*) Sema kapıları buna kapanır.” Aşağıda kalır, semâya çıkarmazlar.

(*Sümme tüleffü kemâ yüleffü's-sevbü'l-haliku*) “Ondan sonra, eski esvaplar, elbiseler

nasıl bir fukaraya verilmek için dürülüyor, bohçalanıyor, onun gibi dürülür; (*sümme yudrabü bihâ vechü sâhibihâ.*) ondan sonra kıyamet gününde, ‘Senin kıldıkların bunlar mıydı? Al!’ diyerek sahibinin yüzüne çarpılır.”

Allah affetsin.

Onun için namazları kılarken abdest alırken çok dikkat etmeli. Taharete de dikkat etmek lazım. Taharet olmazsa abdest de olmaz. İstibraya dikkat etmek lazım. İstibraya dikkat edilmezse abdest aldıktan sonra, sidik akıntıları abdesti bozar. Bozulan abdest ile namaz kılmış olursun.

Eğer istibralara dikkat edilmezse, sidik damlaları donuna akar. Aktıkça bir gün, iki gün, üç gün, beş gün içerisinde don pis bir hale gelir. O pis hale gelen don ile kıldığın namaz, tabiatıyla makbul olmaz.

Onun için çamaşıra da dikkat etmek lazım ve abdestlere de çok dikkat etmek lazım. Namazda da böyle rükû ve sücûda riayet etmeli! Çabuk çabuk böyle tavuğun yem topladığı gibi yapmamak lazım. Kıraate de dikkat etmek lazım.

Kıraat de çok önemli! Birçok namaz kılan insanlar vardır ki Kur’an okumasını bilemezler. O yeni kitaplardan Kur’an okuyordur. Anasından ve babasından öğrenmiştir. Bir hocaya gidip;

“—Ben okuyayım da sen de beni bir dinle bakalım. Nasıl yanlışımdır var mı? dememiştir.

Kendi bildiği gibi okur. Fakat birçok yerlerine bakarsın, yanlış okuyor, eksik okuyor. Yanlış okunan eksik okunan bu ayetler de ind-i ilahi de pek makbule geçmez.

Öğrenin, çünkü doğru ve hatasız okumak lazım!

n. Abdest Alıp Camiye Gitmenin Karşılığı

Tirmizî ve İbn-i Mâce, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁸

إِذَا تَوَضَّأَ الرَّجُلُ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ ثُمَّ
خَرَجَ إِلَى الصَّلَاةِ لَا يَخْرُجُهُ أَوْ لَا يَنْهَزُهُ
إِلَّا إِيَّاهَا لَمْ يَخْطُ خَطْوَةً إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ بِهَا
دَرَجَةً وَحَطَّ عَنْهُ بِهَا خَطِيئَةٌ

(ت. حسن صحيح، .د. أبي هريرة)

RE. 39/16 (*İzâ tevaddaa'r-racülu feahsene'l-vudûa, sümme harece ile's-salâti; lâ yahrucühû ev lâ yenhezühû illâ iyyâhâ, lem yehtu hatveten illâ rafeahu'llâhu bihâ dereceten, ve hutta anhü bihâ hatîeten.*)

¹⁸ Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.481, no:548; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.332, no:277; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.317, no:2414; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.60; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.570, no:20304; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.4, no:1685.

(*İzâ tevaddaa'r-racülu feahsene'l-vudûa*)
“Kul abdestini güzel aldı, (*sümme harece ile's-salâti*) sonra başka bir maksatla, bir dünyevî gayeyle değil sırf Allah rızası için namaza, ibadete çıktı mı; (*lâ yahrucühû ev lâ yenhezühû illâ iyyâhâ, lem yehtu hatveten illâ rafeahu'llâhu bihâ dereceten, ve hutta anhü bihâ hatîeten*) hiçbir adım atmaz ki Allah onu her adımında bir derece yükseltmesin ve ondan bir günahını silmesin. Her adımında bir derece yükseltir, bir günahını siler. Camiye gelişindeki attığı adımlardan böyle derece kazanır. Namaz, abdest, namaz için yürüyüş bu kadar önemli, kıymetli, kazançlı, mükâfatlı...

o. Abdest Alan Kimsenin Günahları Dökülür

Ahmed ibn-i Hanbel, İbn-i Ebî Şeybe ve Taberânî Ebû Ümâme el-Bâhilî RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁹

إِذَا تَوَضَّأَ الرَّجُلُ الْمُسْلِمُ خَرَجَتْ

خَطَايَاهُ مِنْ سَمْعِهِ وَبَصَرِهِ وَيَدَيْهِ

وَرِجْلَيْهِ فَإِنْ قَعَدَ قَعَدَ مَغْفُورًا لَهُ

(حم . ش . طب . عن أبي أمامة)

RE. 39/17 (*İzâ tavaddaa'r-raculü'l-müslimü, harecet hatâyâhü min sem'ihî ve basarihî ve yedeyhi ve ricleyhi, fein kaade kaade mağfûren lehû.*)

(*Izâ tavaddaa'r-raculü'l-müslimü*) “Müslüman adam abdest aldı mı, (*harecet hatâyâhü min sem'ihî ve basarihî ve yedeyhi ve ricleyhi*) günahları kulağından, gözünden, ellerinden ve ayaklarından çıkar. (*Fein kaade, kaade mağfûren lehû*) Artık abdest aldıktan sonra camide oturursa, affedilmiş, mağfirete mazhar olmuş kul olarak, üzerinde hiç günah yokmuş gibi oturur.”

Onun için Allah cümlemizi afv u mağfiret eylesin de böyle güzel ibadetler yapabilmek devlet ve şerefine nail etsin...

ö. Mescidde Ellerinizi Kilitlemeyin!

Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Dâvud ve Tirmizî, Kâ'b ibn-i Ucre RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²⁰

إِذَا تَوَضَّأَ أَحَدُكُمْ فَأَحْسَنَ وُضُوءَهُ
ثُمَّ خَرَجَ عَامِدًا إِلَى الْمَسْجِدِ
فَلْ يُشَبِّكَنَّ بَيْنَ يَدَيْهِ فَإِنَّهُ فِي صَلَاةٍ

(حم . د . ت . عن كعب بن عجرة)

¹⁹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.252, no:22225; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.VIII, s.123, no:7560; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.6, no:39; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.518, no:1128; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXVI, s.356; Ebû Ümâme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.284. no:26031; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III s.3, no:1684.

RE. 40/1 (*İzâ tavaddaa ehadüküm feahsene vudûahû, sümme harece âmiden ile'l-mescidi, felâ yüşebbikenne esâbiahû feinnehû fî salâtin.*)

(*İzâ tavaddaa ehadüküm feahsene vudûahû*)
“Sizden biriniz abdest almasını güzel yaptığı zaman, (*sümme harece âmiden ile'l- mescidi*) sonra mescidi kasd ederek evinden çıktığı zaman, niyeti mescid olarak çıktığı zaman, (*felâ yüşebbikenne esâbiahû*) sakın ellerini birbirine kilitleyip kenetlemesin. (*Feinnehû fî salâtin*) Çünkü o namazdadır.”

Şimdi abdest aldık camiye gidiyoruz. Camiye giderken ellerini böyle kitleyip de gitmesin. *Teşbîk*, buna diyorlar böyle, ellerini kilitlemek... Çünkü camide de olsa, yolda gelirken de olsa, namazda gibidir. Camide oturuyor, vakti bekliyor, namaz kılacak, o namazda gibidir. Namazda nasıl sevap oluyorsa, oturduğu müddetçe de aynı sevabı alır. Yalnız ellerinizi böyle kilitlemeyin buyrulmuş.

²⁰ Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.141, no:352; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.170, no:475; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.241, no:18128; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.230, no:5673; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.144, no:369; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.427; Kâ'b ibn-i Ucre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.506, no:19991; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.498, no:1673.

p. Abdest Alırken Göz Çukurlarını İyi Yıkayın!

Deylemî Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²¹

إِذَا تَوَضَّأْتُمْ فَأَشْرِبُوا أَعْيُنَكُمْ الْمَاءَ

مِنَ الْوُضُوءِ وَلَا تَنْقُضُوا أَيْدِيَكُمْ

فَإِنَّهَا مِرْوَاخُ الشَّيْطَانِ

(الدلمى عن أبى هريرة)

RE. 40/2 (*İzâ tavadda'tüm, feeşribû a'yünekümü'l-mâe mine'l-vüdüi, ve lâ tenkudû eydiyeküm, feinnehâ mirvâhu'ş-şeytân.*)

(*İzâ tavadda'tüm*) “Abdest aldığınız zaman, (*fe'şrebû a'yünekümü'l-mâe mine'l-vüdüi*) gözlerinize abdest suyundan içiriniz.”

Göz çukur olduğu için, yüzünüzü yıkarken elinizle orayı ovalamazsanız oraları kuru kalır. Binâen aleyh oralarını şöyle ovalayarak yıkayınız. Bazen göz kapaklarında çapaklar birikir. Onları döktürmezseniz, çapakların altı kuru kalır, tehlikeli olur.

²¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.265, no:1029; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.307, no:26138; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.13, no:1700.

“Abdest suyunu gözlerinize iyice içirin. (Ve lâ tenkudû eydiyeküm) Ellerinizi böyle silkelemeyin; (feinnehâ mirvâhu’ş-şeytân) çünkü bu şeytanın yelpazesidir.”

Efendimiz silkelemeyi doğru görmemiş. Yalnız abdest aldıktan sonra bir parça elindeki suyla şöyle önüne serpiştirirsen, “Acaba idrar mı damladı?” gibi bir vesveseye kendini kaptırmazsın. “Bu benim serptiğim sulardır.” diyerekten vesveseden kendini kurtarırısın.

r. Ağzı Burnu İyi Yıkayın!

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²²

إِذَا تَوَضَّأَتْ فَأَبْلُغْ فِي الْمَضْمَضَةِ

وَالِإِسْتِنْشَاقِ مَا لَمْ تَكُنْ صَائِمًا

(الدولابي عن عاصم بن لقيط عن أبيه)

RE. 40/3 (*İzâ tavaddaet feeblüğu fi'l-madmedati ve'l-istinşâku, mâ lem tekün saimâ*)

(*İzâ tavaddae feeblüğu fi'l-madmedati ve'l-istinşâku*) “Abdest aldığıın zaman ağzına ve burnuna su vermede mübalağa et! Tam yap, ağzını iyice çalkala, her tarafına iyice gitsin; burnunun içine su iyice gitsin, iyice temizlensin.”

²² *Kenzü'l-Ummâl* c.IX, s.304, no:26121; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.III, s.10, no:1692.

(*Mâ lem tekün sàimâ*) “Oruçlu değilsen...”
Oruçluyken o kadar yapılmaz, çünkü oynarken insan yutuverir, orucu sakatlanır.

Mübalaga edin, burnunuzun deliklerinin temizlenmesine ve boğazınızın gırtlak taraflarının da güzelce ıslanmasına gayret edin. Yâni ağzınıza alıp da atıvermeyin hemen. Böyle ağızda gııı yapmak, o da mekruhtur. O kadar da değil.

s. Verilen Yer Allah’ın İkramıdır

Buhârî *Târih-i Kebîr*’inde ve Beyhakî *Şuabü’l-Îmân*’ında Mus’ab ibn-i Şeybe RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²³

إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمْ فَأَوْسَعَ لَهُ أَخُوهُ فَإِنَّمَا هِيَ
كَرَامَةٌ أَكْرَمَهُ اللَّهُ بِهَا

(خ. فى التاريخ، هب. عن مصعب بن شيبه)

RE. 40/4 (*İzâ câe ehadüküm, feevsea lehu ehûhu, feinnemâ hiye kerâmetün, ekremehu’llâhu bihâ.*)

(*İzâcâe ehadüküm, feevsealehuehûhu*) “Sizden biri geldiğinde kardeşi ona bir yer açarsa,

²³ Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VI, s.431, no:8774; Buhârî, *Târih*, c.VII, s.61566; İbn-i Şeybe RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IX, s.26, no:24753; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.III, s.24, no:1722.

(*feinnemâ hiye kerâmetün, ekremehu'llâhu bihâ*) o yer öyle bir ikramdır ki, Allah onu o kimse vasıtası ile ikram etmiştir.”

Oturuyorduk bir sohbet meclisinde, bir arkadaşımız geldi. Hemen birisi, ‘Buyurun buraya!’ dedi, bir yer açtı. Onu Allah-u Teâlâ’nın ikramı olarak kabul etsin, gösterilen yere gitsin ve oraya otursun.

Ş. Camiye Girince İki Rekât Namaz Kılın!

Ebû Dâvud Ebû Katâde RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²⁴

إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمُ الْمَسْجِدَ فَلْ يُصَلِّ
سَجْدَتَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَجْلِسَ ثُمَّ
لِيَقْعُدَ بَعْدُ إِنْ شَاءَ أَوْ لِيَذْهَبَ لِحَاجَتِهِ

(د. عن أبي قتادة)

RE. 40/5 (*İzâ câe ehadükümü'l-mescide, felyusalli secdeteyni min kabli en yeclis, sümme liyak'ud ba'dü in şâe, ev liyezheb li- hâcetihi.*)

(*İzâ câe ehadükümü'l-mescide*) “Sizden birisi mescide geldiğinde, (*felyusalli secdeteyni min kabli en yeclis*) oturmadan evvel iki rek'at namaz kılın! (*Sümme liyak'ud ba'dü in şâe*) Sonra isterse otursun, (*ev liyezheb li- hâcetihi.*) isterse işine gitsin.”

²⁴ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.58, no:395; Ebû Katâde RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.658, no:20777; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.III, s.23, no:1720.

Bir camiye girdiğiniz vakit, iki rekât namaz kılmadan oradan çıkmayınız. Madem ki camiye girdin, iki rekât namaz kıl da öyle git!

t. Ayakkabı İle Namaz Kılmak

Ebû Dâvud Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²⁵

إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمْ إِلَى الْمَسْجِدِ فَلْيَنْظُرْ

فَإِنْ رَأَى فِي نَعْلَيْهِ قَذْرًا

أَوْ أَدَى فَلْيُمْسَحْهُ وَلْيُصَلِّ فِيهِمَا

(د . عن أبي سعيد)

RE. 40/6 (*İzâ câe ehadüküm ile'l-mescidi, felyenzur, fein raâ fî na'lihî kazeran ev ezen, felyemsahhu, velyusalli fîhimâ.*)

(*İzâ câe ehadüküm ile'l-mescidi*) “Sizden birisi mescide geldiği zaman, (*felyenzur*) baksın; (*fein raâ fî na'lihî kazeran ev ezen*) eğer ayakkabısında bir pislik varsa, (*felyemsahhu*) onu temizlesin, toprağa filan sürsün, gidersin onu; (*velyusalli fîhimâ*) sonra o ayakkabıları ile namazı kılsın!”

²⁵ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.288, no:555; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.431, no:4049; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.534, no:20129; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.22, no:1715.

Bakın Şimdi, bu bizim memleket için değil ama, Arabistan'daki camiler için. Oraları kumdur, camiye girdiğiniz vakitte kumun üzeridir ama ayakkabı ile girmek yakıŐmaz. "Ayakkabına baksın, eğer bir pislik varsa onu gidersin; ayakkabısı ile namazını kılsın!" diyor İslam dininde böyle kolaylıklar, müsaadeler de vardır. Askerlik devirlerinde, soğuk memleketlerde, ayağından ayakka- bısını, botunu çıkarma, ayağını yıkama imkânı olmaz. O zaman meshedebilir, ayakkabı ile namaz kılabılır.

u. Hasta Ziyaretinde Yapılacak Dua

Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Dâvud ve Hâkim, Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²⁶

إِذَا جَاءَ الرَّجُلُ يَعُودُ مَرِيضًا فَلْيَقُلْ
اللَّهُمَّ اشْفِ عَبْدَكَ فَلَانًا يَنْكَأُ
لَكَ عَدُوًّا أَوْ يَمْشِي لَكَ إِلَى جَنَازَةٍ

(حم . د . طب . ك . عن ابن عمرو)

²⁶ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VIII, s.360, no:2701; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.172, no:6600; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.734, no:2013; Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.94, no:25135; Câmiü'l-Ehâdîs, c.III, s.26, no:1724.

RE.40/7 (*İzâ câe'r-racülü yeûdü merîdan, felyekul: Allâhümme'sfi abdeke fülânen, yenkeü leke adüvven, ev yemşî leke ilâ cenâzetin.*)

(*İzâ câe'r-racülü yeûdü merîdan*) “Bir kimse bir hastayı ziyarete gittiğinde (*felyekul*) şöyle desin:

(*Allâhümme'sfi abdeke fülânen*) “Yâ Rabbi, kulun filana sen şifalar ver! (*Yenkeü leke adüvven*) O senin için düşmanı kahreder, şecaatli bir askerdir. (*Ev yemşî leke ilâ cenâzetin*) Yahut senin rızan için bir cenazenin kaldırılmasına yardım eder. Binâen aleyh, bu adama sen şifa ver yâ Rabbi!” Yâni, o adamı evvela bir övecek, o övme ile beraber Cenâb-ı Hak'tan da bunu isteyecek.

ü. Camide Önceden Yer Tutmak

Harâitî Câbir bn-i Abdullah RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²⁷

إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمْ الْجُمُعَةَ فَلَا يُقِيمَنَّ

أَحَدًا مِنْ مَقْعَدِهِ ثُمَّ يَقْعُدُ فِيهِ

(الخرايطى فى مكارم الأخلاق عن جابر)

RE.40/8 (*İzâ câe ehadükümü'l-cumuate, felâ yukîmenne ehaden min mak'adihî, sümme yak'ud fîhi.*)

²⁷ *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.746, no:21209; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.23, no:1717.

(*Izâ câe ehadükümü'l-cumuâte*) “Sizden birisi Cuma’ya geldiği zaman, (*felâ yukîmenne ehaden min mak’adihî*) oturacağı yere bir kimseyi önceden yer tutmak için oturtmasın; (*sümme yak’ud fîhi*) sonra da onu kaldırıp onun yerine oturmasın!”

Bu gerek cumada olsun gerek başka namazlarda olsun... Mesela biz Medine-i Münevvere’ye gittiğimiz vakitte, bu cennet bahçesi denilen bir makam var, bu caminin oturumu kadar ancak bir yer. [Peygamber SAS’in kabri ile minberi arası.] Orası çok makbul bir yer. Fakat orada yer bulma imkânı yok... Orada böyle biri kalkmadan birisi oturur.

Şimdi bizim bir arkadaş bir Arap tutmuş, ona beş on riyal para vermiş:

“—Ben gelinceye kadar sen şurasını zaptet. Beni gördün mü kalkarsın, orasını bana verirsin. Sana beş riyal, on riyal neyse veririm.” demiş.

Bu Arap onu her gün yapmış, o adam da orada her gün namaz kılmış. Kolay bir iş. Fakat şimdi burada Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Siz cuma namazına geldiğiniz vakitte böyle bir kurnazlık yapmayın! Büyük cami, mesela Fatih gibi, daha büyük camiler. Adamı ön safta bir yere oturtacaksınız, sen gelince kalkıp sana orasını verecek. Bunu yapmayın!” diyor.

Bazan da şöyle olur: Birisi namazda sıkışmış olur, abdest alması için dışarı giderken yanındaki adama, “Burasını muhafaza et!” der, ceketini koyar, başka bir şeyisini koyar.

Bunlar Ramazanlarda filan oluyor, caiz olan şeyler değil.

v. Ramazan'da Mânevî Değişiklikler

Taberânî Utbetü'bnü Abd'den rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²⁸

إِذَا جَاءَ شَهْرُ رَمَضَانَ فَتَّحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ
وَعُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ وَصَفِدَتِ الشَّيَاطِينُ
وَنَادَى مُنَادٍ يَا طَالِبَ الْخَيْرِ هَلُمَّ وَيَا
طَالِبَ الشَّرِّ أَقْصِرْ حَتَّى يَنْسَلِخَ الشَّهْرُ

(طب . عن عتبة بن عبد)

²⁸ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.132, no:326; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.156, no:1563; Utbe ibn-i Ferkad es-Sülemî RA'dan.

Lafız farkıyla: Neseî, *Sünen*, c.IV, s.130, no:2108; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.311, no:18816; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.67, no:2418; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1302; Utbe ibn-i Ferkad es-Sülemî RA'dan.

Kısmen: Müslim, *Sahîh*, c.II, s.758, no:1079; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.66, no:682; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.126, no:2097; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.526, no:1642; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.310, no:684; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.357, no:8669; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.188, no:1882; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.202, no:7695; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.64, no:2408; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.306; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c. III, s.188, no:1882; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.753, no:23702; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.30, no:1732.

RE. 40/9 (*İzâ câe şehru ramedân, fütthât ebvâbü'l-cenneh, ve gullikat ebvâbü'n-nâr, ve suffideti's-şeyâtînu, ve nâdâ münâdin: Yâ tâlibe'l-hayri helümme, ve yâ tâlibe's-şerri aksır, hattâ yensaliha's-şehr.*)

(*İzâ câe şehru ramadân*) “Ramazan ayı geldiği zaman, (*fütthât ebvâbü'l-cenneh*) cennetin kapıları açılır.” Bu bir değişiklik, mânevî âlemin en büyük değişikliklerinden. (*Ve gullikat ebvâbü'n-nâr*) “Cehennem kapıları kapatılır, (*suffideti's-şeyâtîn*) ve şeytanlar zincirlere vurulur, yâni zincirlerle bağlanılır.” Böylece üç tane değişikliği ifade etmiş oluyor bu hadis-i şerif.

(*Ve nâdâ münâdin*) “Bir seslenici seslenir ki, bir münâdî nidâ eyler ki: (*Yâ tâlibe'l-hayr*) ‘Ey hayrı talep eden, ey hayır isteyen, (*helümme*) gel! (*Ve yâ tâlibe's-şerri*) Ey şerri isteyen, (*aksır*) geri dur, yapma kötülüğü!’ (*Hattâ yensaliha's-şehr*) Bu mübarek ay gidinceye kadar, bu durum böyle devam eder.”

Allah cümlemizi affetsin... Ramazan ayı geliyor, şeytanlar bağlı, yine kavga kıyamet yerinde ama...

Şimdi her insanın bir şeytanı vardır. Kanının içerisinde, kan nasıl dönüyor, böyle cereyan ediyor bütün azamızın içerisinde... Şeytan da o kanların içerisinde öyle dolaşır. Yaş 30, ah 40 olsa da dersin bir adam olabilelim. 40 olur, ah 50 olsa da bir adam olsa dersin. 60 olur, 70 olur, 80 olur, kat'iyen adam olmanın imkânı yok. Daima bakıyorsun o şeytanın tesirine kapılıyor insan.

Onun için yedi ahlak: Şehvet, gazap, kin, hırs, hased, riya...

Bu kötü huylar insanda durduğu müddetçe insanın kendisini kurtarmanın imkânı yok. Bu yedi tane baş bu. Bu yedi başın 10'ar tane yavrusu var, 70 tane. Bu 70 kötü huy insanın doğuşundan ölüşüne kadar başına musallat. Bunların vücuttan çıkarılması yahudinin Kudüs'ten çıkarılmasından daha zordur.

Yahudiyi çıkarmak kolay. Bir zorlanırsın, oradan beş on kişi şehid verirsin, defolur gider. Fakat bunları çıkarmak ondan daha zordur. Binâen aleyh, bunları buraya bir kere kökleştirip yerleştirmemek lâzım. Kökleşti yerleştirdi mi, emin ol kafasını kesmedikçe çıkmaz. Bizde bir tabir vardır:

“—Kötü huyları teneşir temizler!” derler ya, bu çok doğrudur. Teneşir temizler bunu artık. İmkânı yok, başka türlü düzelmez. Onun için, Allah cümlemizi affetsin... Bakın, bu mübarek aylar geliyor gidiyor. Kaç tane Ramazan gitti. Kaç tane hac mevsimi gitti, kaç tane bilmem ne gitti, biz yine hâlâ o eski adamız. Niçin? İslah-ı nefse gayretimiz yok...

Onun için, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²⁹

إِذَا تَرَكَتُمُ الْجِهَادَ سَلَّطَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ ذُلًّا

لَا يَنْزِعُهُ حَتَّى تَرْجِعُوا إِلَى دِينِكُمْ

(د. عن ابن عمر)

(*İzâ terektümü'l-cihâde, selleta'llâhu aleyküm züllen, lâ yenziuhû hattâ terciù ilâ dînîküm.*)

(*İzâ terektümü'l-cihâde*) “Siz cihadı terk ettiğiniz zaman, (*sellata'llâhü aleyküm züllen*) Allah-u Teâlâ size bir zillet, bir hakaret musallat kılar. (*Lâ yenziuhû hattâ terciù ilâ dînîküm*)

Dininize dönmedikçe bu zillet ve hakareten kurtulamazsınız.”

“—O hangi cihad?”

İşte nefsinin içerisine o kötü huyları sokmamakta, onlardan kendini kurtarmakta cihad...

Bu da kolay kolay olmaz ha!

y. İlim Öğrenirken Ölen Şehiddir

Bezzâr, Hatîb-i Bağdâdî ve İbnü'n-Neccâr Ebû Hüreyre ve Ebû Zer RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³⁰

²⁹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IX, s.325, no:3003; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.316, no:10484; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.248, no:5887; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.III, s.328, no:2417; Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ'*, c.V, s.71, no:1090; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.361; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.209; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.283, no:10503; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.II, s.462, no:1603.

³⁰ Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.332, no:508; Ebû Hüreyre ve Ebû Zer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.137, no:28693; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.III, s.28, no:1727.

إِذَا جَاءَ الْمَوْتُ لِطَالِبِ الْعِلْمِ وَهُوَ عَلَى

هَذِهِ الْحَالَةِ مَاتَ وَهُوَ شَهِيدٌ

(البزار، خط. وابن النجار عن أبي ذر وأبي هريرة لاه).

RE. 40/10 (*İzâ câe'l-mevtü li-tâlibi'l-ilmî, ve hüve alâ hâzihi'l- hâleti, mâte ve hüve şehîdün.*)

(*İzâ câe'l-mevtü li-tâlibi'l-ilmî*) “İlme talib olan bir kimseye ölüm geldiğinde, (*ve hüve alâ hâzihi'l-hâleti*) o bu hal üzerinde iken, ilim öğrenirken ölürse, (*mâte ve hüve şehîdün*) o şehid olarak ölür.”

Şimdi bu tâlibü'l-ilim dediğin adam, göklere çıkmak için yıldız ilimlerini, aya gitmek için füze ilimlerini öğrenmeye çalışırken ölen adam mıdır?

Ehli imandan, imanına taalluk eden meseleleri öğrenmek üzere çalışan insan, o hal üzere ölürse, şehid olan odur. Yoksa öteki ilimler hepsi fasa fisodan ibarettir. Senin bu hayatında sana faydası var, gözünü yumduktan sonra; “Ne için ömrünü bunlarla geçirdin de Allah’ın ibadeti ile meşgul olamadın, zikrullah ile meşgul olmadın?” denilecek, belki sana zararı olacak.

z. Dindar Kimselere Evlilikte Yardımcı Olun!

Tirmizî ve Beyhakî Ebû Hâtim el-Müzenî RA’dan rivayet etmişler.

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:³¹

إِذَا جَاءَكُمْ مِنْ تَرْضَوْنَ دِينَهُ وَخُلُقَهُ،

فَأَنْكِحُوهُ إِلَّا تَفْعَلُوا تَكُنْ فِتْنَةٌ

فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ عَرِيضٌ

(ت. حسن غريب، ق. عن أَبِي حَاتِمٍ الْمِزَنِيِّ وَمَا لَهُ غَيْرُهُ)

RE. 40/11 (*İzâ câeküm men tardavne dînehû ve hulukehû, feenkihûhu illâ tef'alû tekün fitnetün fi'l-ardi, ve fesâdün arîd.*)

(*İzâ câeküm men tardavne dînehû ve hulukehû*) “Dindarlığına, ahlâkının güzelliğine razı olduğunuz gençler, kimseler size geldiği zaman, (*feenkihûhu*) onları evlendirin, boş bırakmayın! Dindarlığı yerinde, ahlâkı güzel; birisini bulun, evlendiriverin!”

(*İllâ tef'alû*) “Eğer böyle yapmazsanız, (*tekün fitnetün fi'l-ardi ve fesâdün arîd*) o zaman yeryüzünde büyük bir fitne çıkar ve geniş bir bozgunculuk, fesat, fitne meydana gelir.”

³¹ Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.261, no:1005; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.299, no:762; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.82, no:13259; Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ*, c.I, s.232, no:142; İbn-i Kânî, *Mu'cemü's-Sahâbe*, c.V, s.182, no:1323; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1156; İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstiâb*, c.I, s.518; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XVI, s.247, no:3630; Ebû Hâtim el-Müzenî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.318, no:44701; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.III, s.32, no:1737.

Onun için çok dikkat etmek lâzım. Şimdiki gençler;

“—Birazcık nişanlı kalalım da birbirimizi öğrenelim!” diyorlar.

Bir yerde de hakkı var, öğrenmeden olmaz. Bu işi eskiden kaynanalar yapardı. Kaynanaların çok mühim rolleri vardı.

Kız evine giderler, mesele muhabbet... Bakalım bu kızı ben oğluma alacağım ama bir tecrübe edeyim. Sabahleyin erken vakitte gider, bakayım kız evin lamba şişelerini silmiş mi? Helâsını temizlemiş mi, suyu var mı, taharet bezleri var mı helâsında... Bakar ki bunlar olmamış, “Bu kızda hayır yok!” der.

Hamama alır götürürler kızı;

“—Bakalım kızın vücudunda bir arıza var mı, görelim! Oğlumuz alacağız ya...” derlerdi.

Bunu kaynanalar yapardı. Bunları bilmeden, lâlettayın genç bunların içyüzüne vâkıf olamaz. Kızın bazı gizli halleri vardır, buna erkek hiç vâkıf olamaz. Öbür taraf da tabii kendi halini, kötü halini erkek tarafına bildirmemek için ellerinden gelen hünerleri yapar.

Onun için kaynanalara fırsat var burada... Kendi kendine evlenirse insan, demek ki pişmanlıklar kendisinden doğar. Fakat böyle tecrübelerle yapılırsa, oldukça iyi bir sonuç elde edilir.

aa. Misafire İkranda Bulunun!

İbn-i Lâl, Harâitî ve Deylemî, Enes RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³²

إِذَا جَاءَكُمْ الزَّائِرُ فَأَكْرِمُوهُ

(ابن لال، والخرائطي، والديلمي عن أنس)

RE. 40/12 (*Izâ câekümü'z-zâiru, feekrimûhu.*)

(*Izâ câekümü'z-zâiru*) “Size bir ziyaretçi geldiği zaman, (*feekrimûhu*) ona ikramda bulunun, bir şeyler ikram edin!”

Zâir, ziyarete gelen kimse demek. Hurma mı var, şerbet mi var, şeker mi var, çikolata mı var, börek mi var, çörek mi var, meyve mi var, koku mu var...

Meselâ, Peygamber SAS Efendimiz:

“—Oruçlunun ikramı kokudur.” diyor.

Oruçluya bir şey yedirilmiyor, ne yapacak? O zaman koku ikram edecek.

Onun için, geçen günkü dersimizde de geçmişti. Cenâb-ı Peygamber SAS şöyle buyuruyor:³³

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

³² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.339, no:1351; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.445, no:763; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.153, no:25486; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.31, no:1736.

فَلْيُكْرِمِ ضَيْفَهُ

(خ.م.ت.ه.حم.حب.عن ابى هريرة)

(*Men kâne yü'minü bi'llâhi ve'l-yevmi'l-âhiri*)
“Her kim Allah’a iman etmiş ve ahirete de inanmışsa, (*felyükrim dayfehû*) misafirine ikram etsin! Allah’a iman eden, ahiret gününe de inanan insan, misafirine ikram, ihsan etsin!”

Burada da zâir, bu da misafir. Misafir, zâir ziyaret için gelmiş size. Sizi ziyaret edene, ziyaret için gelene elinizden gelen ikramı yapınız.

Birinci günü tavuk kes, koyun kes, deve kes, haline göre ikramda bulun! İkinci günü, üçüncü günü alelâde... Fakat birinci günü elinden gelen ikramın son derecesini yapacaksın. Ama birinci gün yapamazsan, geç vakitte gelmiştir misafir, ikinci gün yaparsın.

³³ Buhârî, *Sahîh*, c.XIX, s.105, no: 5673; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.163, no: 67; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.367, no:4487; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.267 no:7615; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.164, no:16440; Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.40, no: 2424; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.42, no:95; Ebû Ya'lâ Müsned, c.XI, s.470, no:6590; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.286, no:467; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.308, no:2347; Abdürrezzak, *Musannef*, c.XI, s.7, no:19746; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.24, no:34; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.125, no:368; Hennâd, *Zühd*, c.II, s.511, no:1050; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.53, no:24907; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.327, no:23647.

Bu ikramlar insanların birbiriyle kaynaşmasına sebep olur. Yapılmazsa gönlü kırılır adamın:

“—Gittiğimde, vakti de vardı, bir kahve bile vermedi herif!” der. Bu çok mühim bir şey.

Şimdi ziyaretçi hakkında burada demiş ki: (*Eyi'l-müslim*) “Gelen ziyaretçinin müslüman olması şart. Müslüman olana ikram edeceksin.

Şimdi zâirlerin müslüman olması şart olduğu gibi, şimdi bizim şurada bir Kur'an kursu açıldı da, kızlar var. Etrafında da bir sürü evler var.

“—Hiçbir kimse gelip de ‘Ne yapıyorsun?’ diye hatırımızı sormadı.” diye şikâyet etmiş bizim hanıma.

Ben de dedim ki:

“—Sen de şikâyet edeydin hanım. Bize de hiç gelen yok etrafımızdaki evlerin sahiplerinden... Dostlar olmasa yandık yani.”

Nedir bu bilmem ki! Gururdan mı geliyor, kibirden mi geliyor, ucubdan mı geliyor, kendini beğenmekten mi geliyor? Neden geliyorsa geliyor. Karşısındakini hafif görmekten en çok...

Şimdi burada mesela bir kaymakam otursa yahut bir vekil otursa, bakan otursa, aşındırırlar kapıyı; gelen gelene...

‘—Ne o?’

Kaymakam beyi ziyaret edeceğiz, vekil beyi ziyaret edeceğiz diyerekten. Ama hoca kimin nesine?

Allah affetsin hepimizi...

bb. İki Münasebet Arasında Abdest Alınması

İbn-i Ebî Şeybe, Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³⁴

إِذَا جَامَعَ أَحَدُكُمْ أَهْلَهُ مِنَ اللَّيْلِ ثُمَّ أَرَادَ

أَنْ يَعُودَ فَلْيَتَوَضَّأْ بَيْنَهُمَا وَضُوءًا

(ش . عن أبي سعيد)

RE. 40/14 (*İzâ câmea ehadüküm ehlehû mine'l-leyli, sümme erâde en yeùde, felyetevedda' beynehümâ vudùen.*)

(*İzâ câmea ehadüküm ehlehû mine'l-leyli*)
“Sizden birisi geceleyin helaline yakın olur da, (*sümme erâde en yeùde*) sonra tekrar dönmek isterse, (*felyetevedda' beynehümâ vudùen*) ikisi arasında abdest alsın!”

cc. Muamele-i Cinsiye Esnasında Konuşmayın!

Deylemî Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³⁵

إِذَا جَامَعَ أَحَدُكُمْ أَهْلَهُ فَلَا يُكْثِرِ الْكَلَامَ

فَإِنَّهُ يُورِثُ الْخَرَسَ وَإِذَا جَامَعَ

أَحَدُكُمْ أَهْلَهُ فَلَا يَنْظُرُ إِلَى الْفَرْجِ

فَإِنَّهُ يُورِثُ الْعَمَى

(الأزدى، والديلمى، والخليلى عن أبى هريرة؛ لاه، قاله ابن الجوزى والخليلى)

RE.40/15 (*İzâ câmea ehadüküm ehlehû, felâ yûksiri'l-keîame, feinnehû yûrisü'l-harase; ve izâ câmea ehadüküm ehlehû, felâ yenzur ile'l-ferci, feinnehu yûrisü'l-amâ.*)

(*İzâ câmea ehadüküm ehlehû*) “Sizden birisi ehli ile yakınlık murat ettiği vakitte, (*felâ yûksiri'l-keîame,*) çok konuşmasın; cima anında konuşmayı terk etsin! (*Feinnehû yûrisü'l-harase*) Çünkü bu konuşmalar çocukların dilsiz olarak meydana gelmesine sebep olur.”

(*Ve izâ câmea ehadüküm ehlehû*) “Yine sizden birisi ehli ile yakınlık murat ettiği vakitte, (*felâ yenzur ile'l-ferci*) avret yerine bakmasın! (*Feinnehu yûrisü'l-amâ*) Çünkü avret yerine bakarak muamele-i zevciye yapılırsa, bu körlüğe sebep olur.”

³⁴ İbn-i Ebî Şeybe, Musannef, c.I, s.79, no:874; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.347, no:44858; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.34, no:1740.

³⁵ Ebû Ya'lâ el-Halîlî, *Fevâid*, c.I, s.5, no:4; İbnü'l-Cevzî, *Mevdûât*, c.II, s.272; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.348, no:44864; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.33, no:1738.

Allah muhafaza etsin... Bu körlük ve dilsizlik de yine iki türüdür. Bir gönül körlüğü vardır, gözü görür ama gönlü kördür. Daima insanlara zarar yapmaya çalışır. Bu böyle bir şeyden meydana gelmiştir. Onun için bunlara dikkat etmek lazım!

Hatta mümkün oldukça çıplak bulunmamalıdır. Tesettüre riayet etmeli, örtünerek bu muameleyi yapmalı. Ve Allah'ı unutmayarak, zikrullah ile, *Bismillah* ile bu işe başlamalıdır.

“—Allah'ım, yâ Rabbim! Bu münasebetimizden sen bizden şeytanı uzak et. Şeytan da bizden uzak olsun, bizim bu aramıza giremesin.”

Evvelâ Allah'a sığınacaksınız, ondan sonra bu muamele-i cinsiyede bulunacaksınız da Cenâb-ı Hakk'a sığındığından dolayı oraya şeytanın girişine imkân kalmayacak, evlat güzel olarak dünyaya gelir. Eğer bunlara dikkat etmez, taharetsiz olarak yaklaşırsa birtakım problemler çıkar.

Meselâ, insan genç, kuvvetli, aynı zamanda birkaç defa yapmak isterse, gusletmeli! Gusletmek mümkün olmazsa, arada hiç olmazsa namaz abdesti gibi abdest almalı!

dd. Camiye Gelince İmama Hemen Uyun!

Ebû Dâvud, Hâkim ve Beyhakî, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler.

Diyor ki Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerifte:³⁶

إِذَا جِئْتُمُ الصَّلَاةَ وَنَحْنُ سُجُودٌ
فَاسْجُدُوا وَلَا تَعُدُّوْهَا شَيْئًا وَمَنْ
أَدْرَكَ الرَّكْعَةَ فَقَدْ أَدْرَكَ الصَّلَاةَ

(د.ك.ق. عن أبي هريرة)

RE. 40/16 (*İzâ ci'tümü's-salâte ve nahnü sücûdun fe'scüdû, ve lâ teuddûhâ şey'en; ve men edreke'r-rek'ate, fekad edreke's-salâh.*)

(*İzâ ci'tümü's-salâte*) “Camiye namaz kılmaya geldiğiniz zaman, (*ve nahnü sücudun*) biz secdeye varmışken geldiyseniz...”

“*Allahu ekber*” denmiş, “*Semia'llâhu li-men hamideh*” denmiş, “*Rabbenâ ve leke'l-hamd*” denmiş, “*Allahu ekber*” denmiş, secdeye varılmış. O zaman adam geldi, kapıdan, camiden içeriye girdi; imam, cemaat secdede... (*Fe'scüdû*) Siz de secde edin, bizimle beraber secdeye gidin!” buyuruyor.

Siz namaza geldiniz, baktığınız ki biz secdedeyiz; siz de hemen secdeye kapanın! İnin secdeye, fakat bunu hiç saymayınız. Eğer rükûda iken yetişirseniz, onu rekât olaraktan sayabilirsiniz. Namaza yetişmiş olursunuz.

³⁶ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.III, s.63, no:759; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.336, no:783; Beyhakî, *Sünenü's-Suğrâ*, c.I, s.332, no:578; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.273, no:1061; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.347, no:2; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.639, no:20668; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.20, no:1709.

ee. Cemaate Uyun, Namazı Tekrar Kılın!

Namazla ilgili bir başka mesele...

Ebû Dâvud ve Beyhakî, Yezid ibn-i Âmir RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³⁷

إِذَا جِئْتَ إِلَى الصَّلَاةِ فَوَجَدْتَ النَّاسَ
يُصَلُّونَ فَصَلِّ مَعَهُمْ وَإِنْ كُنْتَ قَدْ
صَلَّيْتَ تَكُنْ لَكَ نَافِلَةٌ وَهَذِهِ مَكْتُوبَةٌ

(د. ق. عن يزيد بن عامر)

RE. 40/17 (*İzâ ci'te ile's-salâti, fevecedte'n-nâse yusallûne, fesalli meahüm, ve in künte kad salleyte, tekün leke nâfileten ve hâzihî mektûbeten.*)

(*İzâ ci'te ile's-salâti*) “Camiye namaz kılmaya geldin. (*Fevecedte'n-nâse yusallûne*) Baktın ki insanlar cemaatle namaz kılıyorlar. Namazı kılıp dağılmamışlar. İnsanlar camide... (*Fesalli meahüm*) Sen de onlarla beraber namazı kıl!”

³⁷ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.190, no:489; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.302, no:3463; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.276, no:1; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.VIII, s.109, no2375; Yezid ibn-i Âmir RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.642, no:20684; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.19, no:1706.

(*Ve in künte kad salleyte*) “Daha önce kılmış olsan bile... (*Tekün leke nâfileten*) O senin evde kıldığın nafîle olur, (*ve hâzihî mektûbeten*) bu da farz yerine geçer.”

Allah cümlemizi affeylesin... Tevfikat-ı samedaniyyesine mazhar eylesin inşallah...

El-fâtihah!

Mehmed Zâhid KOTKU

İskenderpaşa Camii, 1967

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

